

Протокол

№

гр. София, 19.05.2023 г.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XVII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 19.05.2023 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Ирина Кюртева

ЧЛЕНОВЕ: Владимир Николов

Мария Стоева

при участието на секретаря Богданка Гешева и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **2755** по описа за **2022** година докладвано от , и за да се произнесе взе предвид следното:

На именното повикване в 14.13 ч. се явиха:

КАСАТОРЪТ: Х. Т. И. - редовно призован, не се явява, представлява се от адв. С. И., надлежно упълномощен.

КАСАТОРЪТ: Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ - редовно призован, не се представлява.

СЪДЪТ ДОКЛАДВА Становище от ГД“ИН“ с вх.№ 18606/16.05.2023 г., с което не възразява ход на делото да бъде даден, като се сочи невъзможност да се яви в съдебното заседание процесуалният представител юрк. Н. Д.. Изразява становище по съществуването на спора.

СПП - редовно призована, се представлява от прокурор Стоян Димитров.

Адв. И.: Да се даде ход на делото. Не възразявам делото да започне да се разглежда, в по-ранен час от насрочения.

ПРОКУРОРЪТ: Да се даде ход на делото. Не възразявам делото да се разгледа в по-ранен час.

СЪДЪТ намира, че не са налице процесуални пречки за даване ход на делото, поради което

ОПРЕДЕЛИ:

ДАВА ХОД НА ДЕЛОТО.

ДОКЛАДВА постъпила Касационна жалба на Х. И., чрез адв.С. И., с вх. № 44581/21.12.2021 г.

ДОКЛАДВА постъпило Допълнение към касационна жалба на Х. И., чрез адв.С. И., с вх. № 44894/23.12.2021 г.

ДОКЛАДВА постъпила Молба за разноски на Х. И., чрез адв.С. И., с вх. № 45218/29.12.2021 г.

ДОКЛАДВА постъпила Касационна жалба на ГД“ИН“, чрез процесуален представител юрк. Н. Д., с вх. № 45512/31.12.2021 г.

ДОКЛАДВА постъпил Отговор на касационна жалба от адв.С. И., с вх. № 2285/24.01.2022 г.

ДОКЛАДВА постъпила Молба, с вх. № 43784/02.12.2022 г. от ГД “ИН“ за даване ход на делото. Изразява становище по съществуването на спора.

ДОКЛАДВА постъпило Искане за преюдициално запитване до Съда на ЕС, с вх. № 43342/30.11.2022 г., както и второ искане с идентично съдържание, с вх. № 43729/02.12.2022 г. от адв.С. И..

ДОКЛАДВА постъпило Становище на ГД “ИН“, с вх. № 45691/15.12.2022 г. относно преюдициалното запитване до Съда на ЕС от адв. С. И..

ДОКЛАДВА Искане от адв. С. И. за съдопроизводствени действия, с вх. № 2652/23.01.2023 г.

ДОКЛАДВА постъпили 2 броя Искови молби срещу АССГ, с вх. № 5759/10.02.2023 г. от адв. С. И..

ДОКЛАДВА постъпили Възражения, с вх. № 18741/17.05.2023 г. от адв. С. И. срещу определение № 3536/24.04.2023 г. с приложени доказателства: Заповед № РД-01-137/16.01.2017 г. на СГС за утвърждаване на Правила за разпределение на дела в СГС при масови отводи; Правила за разпределение на дела в СГС при масови отводи; 6 бр. информация за дела пред АССГ на Х. И.; 3 бр. определения за отвод на съдия-докладчик, както и 1 бр. протокол от 02.12.2022 г.

Адв.И.: Поддържам жалбата и считам, че същата е основателна. Що се отнася до тази на ГДИН считаме, че е неоснователна. Нямам други искания. Смятам делото за изяснено

ПРОКУРОРЪТ: Нямам искания за събиране на нови доказателства. Нямам доказателствени искания. Считам, че делото за изяснено, събран е огромен по обем материал.

СЪДЪТ намира делото за изяснено от фактическа и правна страна, поради което

ОПРЕДЕЛИ:

ПРИЕМА и ПРИЛАГА събраните доказателства по НАХД № 3113/ 2021 г.

ПРИКЛЮЧВА СЪДЕБНОТО ДИРЕНЕ ДАВА ХОД ПО СЪЩЕСТВО.

Адв. И.: В касационната жалба и в отговора сме развили много подробни съображения, за това сега просто ще акцентирам накратко фактите за десетина-петнадесет минути. Има няколко обективно предявени иска, като първият е за липса на лечение от хепатит. Още при постъпването на ищеца в СЦЗ на 15.02.2017 г. е установено с приложено към делото медицинско удостоверение от затворническата болница, че страда от хепатит С и В. Въпреки това, затворническата администрация бездейства и по тази причина след година и половина на 21.08.18 г. предявихме иск срещу ГД„ИН“. В практиката на ЕСПЧ има такова дело „Testa v. Croatia“, присъдени са 15 000 евро през 2007 г., стандартите в Х. и България не са чак толкова различни, а дори да приемем, че има такива, изминалият период е достатъчно време, за да се приеме, че не е компенсирана разликата. Водил съм дела пред ВАС за това, че обезщетенията са неадекватно ниски. Знаете, че има постановено решение

срещу АССГ. Дори с оглед националната практика по това дело съдбата на Административният съд беше да се произнесе и за десет месеца ВКС присъди 10 000 лв., това са горе-долу по 1 000 лв. на месец – дори да оставим този период, през който се покрива когато делото е в АССГ, т.е. да не го вменяваме във вина на ГД“ИН“, въпреки че тя е могла и през това време да осъществи лечение, като само периода до предявяване на иска, това са 18 месеца. Ако приемем стандарта на ВКС по 1 000лв. на месец, това са 18 000 лв. Освен това, след като Административен съд София-град на 05.07.2019 г. постанови определение по част 6 ЗИНЗС, с която задължи ГД“ИН“ да започне лечение, такова не беше започнато. След това има още 3-4 месеца бездействие, бяха започнати първите действия по диагностика. Ние сме представили и фискалните бонове от скъпо струващи лекарства, едно лекарство „Erclusa“ струва около 60 000 лв., лекарство не е давано на ищеца в затвора, което напълно опровергава твърдението, че е бил лекуван. Той е бил лекуван с билкови екстракти, които са хранителни добавки и няма как да унищожат вирусен хепатит. Преди всичко учудващо е това бездействие на администрацията. Освен това става въпрос за две тежки форми на хепатит, не само за една, и затова твърдя, че обезщетението е значително занижено. Моята претенция е за справедливо обезщетение, дори да не се следват буквално практиката на ЕСПЧ, защото по много такива дела по ЗОДОВ ми е пределно ясно, че има една такава тенденция исковите срещу държавата да се уважават в по-ниски размери, отколкото трябва да са. Все пак трябва да има обезщетение за тези настъпили чернодробни увреждания. Ако погледнете епикриза от МВР болница от 27.09.2019 г., там изрично вече е констатирана некроза и фиброза на част от черния дроб. Когато постъпва в затвора, няма данни за такова увреждане. В първата инстанция съдия И. К., която е много внимателен съдия, не го коментира това нещо. Все едно, че не е направено това оплакване.

Следващият иск, който е важен, това е за туберкулозата, това всъщност е основният иск. Съгласно чл.35 и чл.36 от Наредбата за медицинското обслужване в местата за лишаване от свобода, при постъпване в пенитенциарното заведение трябва да се направи скрининг за туберкулоза, защото съгласно Националната програма за превенция и борба с туберкулозата, в българските затвори заразеността с туберкулоза и заболяемостта е двадесет пъти над средната за общата популация. Токова нещо няма, не е направено, така че без значение дали ищецът се е заразил след постъпването или преди постъпването, периодът от време е толкова голям, че е довел до необратимо увреждане. Имам предвид следното: ако приемем, че е бил заразен още преди да постъпи в затвора, за което няма данни, ако са били направили този скрининг за туберкулоза, който е задължителен по Наредбата, са щели да установят още на 15.02.2017 г., но това не е направено, и едва след като тези признаци се манифестират и започва анемия, започва отслабване с много килограми, ищецът започва загуба на апетит, чак четири месеца и половина след това на 21.06.2017 г. започва лечение и лечението естествено не е ефективно. Защо е така, защото това не е реална болница, това е един стационар, където се опитват да лекуват всичко, но така не става. Въпреки това, ако забелязвате в епикриза от затворническата болница изрично е записано незначителен ефект от терапията, изчерпани възможности. Това е доказателство, че лечението е неефективно. Самият факт, че след това лечението в Специализираната болницата на С. гара, успя да даде ефект, означава че лечението там е било неефективно, нещо повече, забележете, че има изрична констатация, че въпреки, че постъпва в болница на 21.06.2017 г., започнато е лечение едва на

04.07.2017 г., чак след две седмици. Всички знаем както става с корона вируса, колко хора измряха, че с два-три дена се забави лечението, а представяте ли си 14 дни без никакво лечение и най-вероятно, за да се стигне до толкова тежки уреждания и необратима инвалидност от 80%, това не са само тези две седмици, много по-рано е започнало заразяването. Практиката на ЕС по правата на човека са цитирани в три решения, които няма защо да ги повтарям, е че след като няма данни заразяването да е умишлено преди постъпването в затвора, и след като не са направени съответните скринингови изследвания се приема, че е в резултат на лошите условия в затвора и че заразяването е станало в затвора. В същия смисъл са и показанията на свидетелите. Свидетелят И. С. Н. казва, че в тази килия е много влажно, има два прозореца, които се затварят и допълнително има ситна метална решетка, а това пречатства влизането на слънчева светлина. Много често от Главна дирекция казват, че има източник на светлина. Светлина има, но проблемът не е със светлината в помещението, а с това, че няма естествена слънчева светлина, която убива в рамките на няколко минути бактериите. Това го има изрично указано в решението „Н. срещу България“, в препоръките на МЗ, които съм цитирал и това е причината да се стигне до това тежко увреждане и отново се поставя въпросът за обезщетението. Обезщетение от десет хиляди лева е неадекватно ниско. Ако приемем, че човек има нужда минимум от 700-800 лв. на месец, за да живее при положение, че не плаща жилище и т.н., това са разходи в рамките на една година. Тази инвалидност е необективна. Тя не се подобрява. Това е доживотно увреждане, което е изключително и което не е типичният случай. Това не е ухапване от различни паразити, които колкото и да са неприятни, човек може да ги преживее, от това не се умира, колкото и неприятно да е. Такава тежка инвалидност, безспорно трябва да е обезщетена, по по-сериозен начин. Цитирал съм едно решение на ВКС. Случая е следния: през 2022 г. момче минава покрай НДК, там има изкоп, пада и си уврежда глезена. ВКС казва, че е необходимо протезиране. В писмените бележки съм Ви обяснил и съм Ви цитирал Наредбата, където при протезиране минималната инвалидност, която се определя е 50% , при ищеца е 80% и за тази инвалидност ВКС присъжда 188 000 лв., а тук са присъдени 10 000 лв. Отново повтарям, случаят е доста нетипичен. Въпреки лошите условия в затворите, много рядко има случаи волно или неволно на такава ситуация, където се стига до такива много тежки увреждания. Първата инстанция казва, че не е сигурно, че е в резултат от поведението на затворническата администрация, не е необходимо да е в резултат на поведението на затворническата администрация. Достатъчно е, че има 20% по-голяма заразяемост в тези помещения. Защо, защото са тесни, защото са наблъскани, защото не са обезпаразитяват, не се проветряват, защото излишно се спускат разни щори и това е причината. Това е много тежка инвалидност, която няма да се оправи до живот. В известен смисъл това е по-лошо от смърт, защото нали знаете какво е казал футболистът, когато го попитали, едни му предлагали жени, други мъже, а той казва, че иска да умре бързо и неочаквано.

По въпроса за останалите обезщетения, те не са чак толкова ниски. Варират някъде между 70-80%, но забравяйте каква е инфлацията. Законната лихва се дължи при 0% инфлация и всички знаем, че цените се вдигнаха, особено на храните, почти двойно. Така, че там също смятам, че трябва да се уважат до пълните размери и те не са големи.

За пневмонията, на 05.09 отново ищецът е диагностициран със заболяване, започват някакви медицински мероприятия. Указва се, че естествено не са уцелили диагнозата,

този път не е туберкулоза, а пневмония, това се вижда от последващата епикризата от профилактичната белодробна болница на С. гара, където веднага успяват да овладеят за една седмица пневмонията, и самата медикаментозна терапия е толкова лична, че доказва, че в затворническата болница поставят грешни диагнози. Изрично в предложението за прекратяване на наказанието, прокуратурата цитира становището на лекарската комисия, че не е възможно да се проведе адекватно лечение. Като не е възможно, защо чакат една седмица, а веднага не го предадат, както изисква чл. 135 от ЗИНЗС. Има и сега становище на Български хелзински комитет във връзка с наблюдението на делото „Н. срещу България“, изрично се казва, че в болницата няма капацитет да извършва адекватно лечение. Просто е погрешна стратегията в Главна дирекция да мислят, че могат да лекуват всичко от сърдечни заболявания до хепатит, от пневмонии до туберкулози. Като виждат, че нямат възможност, първата им работа трябва да бъде да бъдат прехвърлени в друга болница. Пневмонията също е тежко заболяване на факта на вече прекарана туберкулоза, с толкова висока инвалидност, това допълнително уврежда състоянието. Естествено не винаги може да се каже в каква степен, но мисля, че всеки е изкарал поне един грип и знае колко е неприятно. Относно зъболечението, още с ИМ сме направили оплакване, че не е предоставено лечение. Шест месеца по-късно ГД“ИН“ представя справка от д-р К. и казва, че ищецът не е правил оплакване. Значи, води се дело, получили са ИМ, отговарят по ИМ и казват, че не са уведомени за това, че ищецът иска зъболечение. Чисто и просто не се вписват в регистрите тези искания. И сега има няколко затворниците, които казват същото, че не ги вписват исканията в регистрите. Това е причината и ако Главна дирекция се мислят за много хитри, това въобще не е хитро. Имаме и изрично искане за експертиза от 18.02.2019 г. до АССГ. Първата инстанция въобще не постанови нищо по това искане, и после в първоинстанционния акт казват, че не е доказан ефектът от липсата на лечение. Как не е доказано, като самият Административен съд не допусна експертиза. Няма самостоятелен ред за обжалване на отказите за назначаване на експертизи, това се прави със съответната касационна жалба, на практика си е въззивна жалба, обаче една година след това, когато излиза от затвора, няма никакъв смисъл от тази експертиза. Тук вината е на АССГ, но тъй като АССГ съм ги критикувал подробно, няма да повтарям тези аргументи. Присъденото много ниско обезщетение от 500 лв. е далеч от всякаква обезщетителна функция. И. предвид, че Наредбата не е адекватна. Когато пишете решението ще прочетете Наредбата за медицинското обслужване в местата за лишаване от свобода и там в чл.28 пише, че изработването на протези се заплаща, само, че този текст е от 2010 г., когато още нямаше решение „Н. срещу България“, когато още нямаше промените в ЗИНЗС. Но сега вече, още 2017 г. – 2018 г. имаме Национален рамков договор за денталните дейности и там изрично е записано, че протезирането влиза в пакета за обслужване по ERP, така че самата Наредба е неадекватна, неактуализирана или подвеждаща. Един от основаните аргументи на ГД“ИН“, е че ищецът е бил много имунокомпроментиран, няма такива данни, преди да е влязъл в затвора. Дори да приемете обратното, в едно Решение на „Ghavtadze v. G.“, което съм цитирал на стр.26 в отговора на КЖ, ЕС е казал следното: „дефицит в имунната система е още по-голямо основание да се положат специални грижи“, така че ако са твърдели, че има дефицит в имунната система, то това е още едно основание за полагане на особени грижи. Делото има много процесуални усложнения, но само ще Ви обърна внимание, че всичките причини АССГ да е осъждан толкова пъти, е защото определени съдебни

състави умишлено се стремят да ги провокират тези искиове и това го наблюдавам и по други дела, вкл. и в Административния съд. Това са нещата накратко, детайлите ги има.

АССГ е най-квалифицираният съд по тези дела, с такава материя. В другите съдилища положението е отчайващо и непрекъснато трябва да се спори и т.н. Вие имате голям опит във воденето на такива дела, знаете всички особености на тези дела, но факт е, че обезщетенията са занижени, не е тайна, защо се прави това - по чисто фискална причина, въпреки това не може да са чак толкова занижени. Това са ми аргументите. Другите въпроси, няма какво да ги коментирам. Само ще Ви кажа, че оттеглям всички искиове срещу АССГ, включително и по делата, които са спечелени до момента или вече са във ВКС, ако уважите исковата претенция в разумен размер.

ПРОКУРОРЪТ: На първо място, считам касационната жалба на ГД“ИН“ за неоснователна и недоказана. Споделям съображенията и доводите, изложени от процесуалния представител на касатора. Считам, че същата не съдържа ясни касационни основания и в нея не се сочат касационни пороци на обжалваното решение, постановено от предходен състав на АССГ.

Що се отнася до касационната жалба от Х. И., считам същата за основателна и доказана. Намирам, че искането за завишаване размерите на присъдените обезщетения е основателно, по развити подробно в касационната жалба аргументи, както и в днешното съдебно заседание от процесуалния представител на Х. И., обосновано и справедливо, не само имайки предвид изложените подробни юридически аргументи, а също така и настоящата социално-икономическа ситуация в страната.

Моля, съдът да се произнесе в посока отхвърляне на касационната жалба на ГД“ИН“ и уважаване на касационната жалба на Х. И., съответно да се произнесе със завишаване и адекватен размер на присъдените в първата инстанция обезщетения.

СЪДЪТ ОБЯВИ, ЧЕ ЩЕ СЕ ПРОИЗНЕСЕ С РЕШЕНИЕ В ЗАКОНОУСТАНОВЕНИЯ СРОК.

Протоколът е изготвен в съдебно заседание, което приключи в 14.40 часа.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

СЕКРЕТАР: